

NHỮNG CON CHỮ DỊU DÀNG CỦA HONORÉ DE BALZAC

NGƯỜI ĐAO PHỦ THỦ
(EL VERDUGO)

Tác giả: **HONORE DE BALZAC**
TTBG chuyển Việt ngữ.

(Baczac ghi)

“Tặng Martinez de la Rosa”.

[]

(TTBG GIỚI THIỆU).

Trên vấn đề thuộc về Tội Ác và Hình Phạt, ai có thể mong chờ bao nhiêu ở những người đao phủ thủ? Có thể nào đoán xác rằng họ sẽ xuống tay kết liễu được tức thì những phần tử trong chính gia đình riêng họ?

Với điều này, Honoré de Balzac giải quyết bằng sự tàn nhẫn thảm khốc, đi song hàng với hoàn cảnh rủi ro của nhân vật trong một cốt chuyện được dựng ở Tây Ban Nha thời đại Napoléon, điều rất xa lạ với công lý văn minh thông thường.

Balzac (1799-1850) chào đời ở thành phố Tours, miền Tây nước Pháp, được định giá là nhà văn lỗi lạc bởi loạt truyện văn chương pha màu triết lý trong tác phẩm Kịch Đời (Comédie Humaine) ông sáng tác ra.

Nghề nghiệp ông là một chuỗi dài toan tính đầy thử thách để chỉ mong thoát khỏi nợ nần, điều rất quen thuộc với hầu hết mọi nhà văn hôm nay.

*

**

Chuông nhà thờ nửa đêm đổ xuống trên toàn tỉnh nhỏ bé Menda.

Một sĩ quan trẻ người Pháp nghiêng mình trên góc lan can dưới mái hiên dài tiếp giáp các khu vườn của tòa lâu đài. Chàng đang đắm chìm trong nghĩ ngợi, một điều rất bất thường theo tính cách vô tư của đời quân ngũ, dù phải

nói rằng không lúc nào, cảnh sắc hay đêm tối nào có thể thuận lợi hơn khi đó cho sự trầm tư mặc tưởng. Bầu trời Tây Ban Nha trải ra trên đầu chàng cái vòm trong veo xanh ngắt. Những vì sao nhấp nháy, vàng trắng chiếu rọi những tia sáng dịu dàng khắp thung lũng.

Dựa người vào một cây cam đang đơm nụ, chàng sĩ quan nhìn thấy, cách ba trăm bước trước mặt, toàn tỉnh Menda, nơi có ngọn gió đến bắc trú ẩn dưới đáy các dốc đá lởm chởm, ở trên là tòa lâu đài được xây dựng.

Quay đầu, chàng nhìn xuống biển cả. Sóng nước lấp lánh ánh trăng trùm phủ không gian một màu trắng bạc.

Các luồng sáng tỏa ra rục rờ từ các cửa sổ tòa lâu đài. Tiếng hoan ca rộn rã của buổi dạ vũ, âm thanh những cây vĩ cầm, tiếng cười vang dội của các người lính trong các điệu nhảy vọng tới tai chàng, hòa lẫn với tiếng thì thầm của xa khơi biển cả.

Khí lạnh ban đêm giúp chàng tìm thấy lại niềm hưng phấn đã bị hao hụt đi trong cái nóng ban ngày. Thêm nữa là các khu vườn đầy cây thơm ngát và các cánh hoa tỏa mùi hương ngọt khiến chàng cảm thấy như đang được đắm mình xuống một cái hồ có tắm nước hoa.

Tòa lâu đài Menda thuộc sự cai quản của một nhà quý tộc Tây Ban Nha đang sống cùng vợ con tại đó. Suốt buổi tối, cô con gái lớn của gia đình này đã nhìn chàng với một ánh nhìn phôi bày nét buồn rười rượi; có lẽ sự trắc ẩn bao hàm trong đó đã là nguyên nhân cho nỗi mơ mộng trong lòng chàng tuổi trẻ người Pháp.

Clara trông xinh đẹp; và dù rằng nàng có ba anh em trai và một em gái thì sự giàu sang của Hầu tước de Légañès cũng đủ chứng minh cho Victor Marchand tin rằng nàng sẽ có được một số của hồi môn phong phú.

Phản chàng, có thể nào dám mơ tưởng tới điều con gái một gia đình danh giá Tây Ban Nha lại gả cho con trai một người bán tạp hóa ở Paris? Và lại dân Pháp đang bị người Tây Ban Nha ghét bỏ.

Do bởi Hầu tước de Légañès bị nghi ngờ đang toan tính phát động dân chúng nổi dậy ủng hộ Hoàng Đế Ferdinand VII mà Đại tướng G. người đang cai trị toàn tỉnh đã điều động tiểu đoàn của Victor Marchand đến canh gác vùng Menda bé nhỏ và những khu vực lân cận thuộc quyền Hầu tước.

Một thông điệp vừa mới được nhận từ Thống chế Ney cho hay rằng quân Anh sẽ sớm đổ bộ trên bờ biển; đề cập đến tên của Hầu tước mà Thống chế Ney tin rằng có giao lưu với Nội các Anh ở Luân Đôn.

Nên, cho dù với sự đón chào thân mật mà nàng con gái quý tộc đã dành cho Victor Marchand và đám lính chàng, thì vị sĩ quan vẫn luôn luôn cảnh giác.

Khi bước ra khỏi phòng khiêu vũ, tiến về phía mái hiên, đứng quan sát toàn vùng Menda và các vùng phụ cận, Victor Marchand đã tự hỏi:

“Làm sao có thể giải thích được sự thân thiện mà nàng con gái quý tộc đã không ngừng bày tỏ với chàng?”,

và, *“Nỗi lo ngại của đại tướng có xác đáng không theo sự tĩnh lặng rành rành trong toàn vùng Menda hiện tại?”*.

Nhưng rồi, những ý nghĩ này được kéo nhanh ra khỏi trí óc chàng do bởi bản năng thận trọng, đồng thời cũng bởi sự tò mò rất tự nhiên.

Chàng bỗng nhìn thấy vô số luồng ánh sáng trong vùng Menda dưới kia.

Cho dầu đó là ngày lễ Thánh James thì ngay sáng hôm đó, chính chàng đã được nhận lệnh rằng “*Tất cả các ngọn đèn phải bị tắt đúng vào giờ quy định của quân đội.*” Chỉ mỗi ánh sáng tỏa từ tòa lâu đài mới được chấp nhận.

Thật vậy, chàng nhìn ra ánh lập lòe từ những cây dao găm trong tay đám lính ngay tại vị trí đã định của họ. Còn trong toàn vùng Menda chỉ là một sự tĩnh lặng nghiêm trọng. Cũng chẳng dấu hiệu nào cho thấy những người Tây Ban Nha trong tòa lâu đài đêm xia tới mệnh lệnh chàng theo những bước luân vũ say sưa của họ.

Trong một lúc, chàng cố tự mình giải thích một cách vô hiệu về sự vi phạm luật lệ có tính toán đáng khiển trách của gia đình Hầu tước, điều, khiến chàng càng thêm khó hiểu bởi vì chàng đã giao nhiệm vụ tuần tra cả đêm cho một số sĩ quan dưới quyền, bắt dân chúng phải tôn phục lệnh cấm.

Với cái hăng nồng tuổi trẻ, suốt qua một chỗ trống lớn của bức tường mái hiên, chàng toan nhảy xuống con đường gập ghềnh đầy đá lổn ngổn bên dưới để tìm đến cái chòi canh sát lối dẫn vào tỉnh Menda mà chàng đã nhìn thấy lúc sáng; phía khác dẫn về tòa lâu đài; thì bỗng một tiếng động rất nhẹ làm chàng ngưng ý định.

Chàng cảm như đang có một bước chân phụ nữ dẫm lên lớp sỏi trải trong ngôi vườn phía sau nên quay đầu nhìn nhưng chẳng thấy ai.

Bỗng đôi mắt chàng bắt gặp một luồng ánh sáng kỳ dị chiếu trên mặt biển. Một quang cảnh kinh hoàng đến nỗi trong một lúc chàng đứng sững, ngỡ như đang bị đánh lừa bởi ảo tưởng. Ánh sáng trắng rọi khắp chân trời khiến chàng không thể phân biệt cho rõ các cánh buồm ở xa khơi.

Một sự rùng mình chạy suốt châu thân; chàng cố tự thuyết phục rằng điều vừa nhìn thấy chỉ là một huyền hoặc nảy sinh từ ánh trăng và những con sóng nhô nhấp.

Ngay khi ấy chàng nghe một âm giọng khản cấp gọi nhỏ tên mình.

Nhìn vào khoảng tường trống, chàng thấy đầu người lính cận vệ nhô lên, điệu thận trọng.

“Có phải Đại úy chỉ huy không?”

“Đúng. Nhưng gì vậy?” chàng sĩ quan đáp bằng giọng rất trầm theo loại linh cảm của cảnh giác.

“Lũ ăn mày dưới kia đang bò như giun; nhưng bởi Đại úy đang ở đây nên tôi phải đến báo cáo gấp những quan sát nhỏ của mình nếu Đại úy không phiền.”

“Nói đi!” Victor Marchand bảo.

“Tôi vừa theo dõi một người đàn ông từ tòa lâu đài bước về phía này với cây đèn lồng trong tay. Cây đèn có thể là biểu hiện rất đáng ngờ theo một sự trả thù! Tôi không tin gã Cơ Đốc ấy có bất cứ nhiệm vụ nào để phải đi thắp sáng những ngọn nến nhỏ trong nhà thờ ngay thời điểm này. Có lẽ hẳn đang muốn lần theo theo ánh sáng một cái đèn hiệu nào đó. Tôi tự nhủ “*Họ chỉ muốn ám sát chúng ta!*” Vì vậy mà theo sau gót hần; và khám phá ra, thưa Đại úy, rất gần chỗ này, trên những dốc đá lởm chởm, có vô số người.”

Bỗng dung, một tiếng thét khủng khiếp dội vang, cắt ngang lời nói người lính.

Một tia sáng lóe lên trước mắt viên sĩ quan trẻ. Anh lính đáng thương đổ gục bằng một viên đạn ghim vào đầu.

Một đồng lửa đang cháy rực cách chàng chừng ba mươi bước.

Tiếng nhạc và cả tiếng cười ngưng lập tức trong phòng khiêu vũ.

Sự im lặng chết chóc pha lẫn các tiếng rên tiếp liền ngay sau những tiếng hoan ca của buổi lễ hội.

Rồi là tiếng gầm đại bác vọng về từ xa khơi.

Một giọt mồ hôi lạnh rượm trên trán chàng sĩ quan người Pháp. Chàng không mang theo gươm bên mình. Chàng biết chắc rằng người lính cận vệ vừa bị ám sát. Và người Anh đang đổ bộ trên bãi. Chàng tự thấy mình mất hết danh dự nếu còn sống, thấy như bị gọi đến trước một tòa án quân sự để giải thích sự thiếu cảnh giác của mình.

Trong khi đưa mắt đo lường độ sâu của thung lũng để chuẩn bị nhảy xuống thì bàn tay Clara níu chàng lại.

“Cẩn thận!” nàng kêu lên. “Các anh tôi đang tìm giết anh. Mọi người lính của anh đều đã chết. Chạy nhanh đi, tới chân vách đá sẽ gặp con ngựa Andalusian của Juanito. Chạy đi!”

Nàng xô mạnh người chàng.

Trong một lát, chàng tuổi trẻ đứng bất động, nhìn chăm chăm vào mặt Clara, vẻ hoang mang ngơ ngẩn.

Rồi, vâng theo bản năng sinh tồn không bao giờ bị bỏ rơi ngay với những kẻ can đảm nhất, chàng chạy băng qua vườn hoa theo hướng chỉ của nàng, đạp trên các mỏm đá, nơi chỉ mỗi các con dê mới lai vãng đến.

Chàng nghe tiếng Clara gọi các anh em trai truy đuổi chàng.

Chàng nghe bước chân của các kẻ sát nhân.

Chàng nghe liên hồi những lần đạn rít bên tai mình.

Nhưng chàng chạy được tới thung lũng và tìm thấy con ngựa, leo lên, rồi phóng nhanh như một mũi tên bắn.

*

* *

Vài tiếng đồng sau, Victor Marchand đã có mặt tại tổng hành dinh của Đại tướng G.

Chàng bước vào, vẻ tái xanh, kiệt lực.

Đại tướng đang dùng bữa với bộ chỉ huy.

Trước cái tin cả tiểu đoàn của Victor đã bị tiêu diệt, Đại tướng la lên:

“Tôi đặt đời mình trong tay cậu!”

Chàng ngồi phịch xuống trên ghế, kể lại câu chuyện kinh khủng.

Một sự im lặng lạ lùng lan rộng theo sau những lời kể của chàng.

Cuối cùng, viên đại tướng đáng sợ nói:

“Vớì tôi, xem ra cậu đáng thương hơn đáng trách. Cậu không phải gánh trách nhiệm trên tội ác của những tên Tây Ban Nha ấy; và, trừ phi vị thống soái quyết định cách khác, tôi tuyên bố tha tội cho cậu.”

Những lời này chỉ mang cho chàng sĩ quan trẻ đáng thương một nỗi an ủi mỏng manh.

Chàng la lên

“Nhưng nếu Hoàng đế nghe tin ấy thì sao?”

Đại tướng đáp:

“Thì ông ta sẽ ra lệnh xử bắn cậu tức khắc! Nhưng, điều ấy rồi sẽ biết! Bây giờ...”

Đại tướng nói thêm bằng giọng rất nghiêm khắc:

“... Không lời nào nữa về chuyện này, ngoài một kế hoạch trả thù sẽ tạo ra một kinh khủng hiem thấy trong tỉnh Menda, nơi, dân chúng chống lại quân Pháp theo tính cách y hệt những con thú dữ.”

*

* *

Một giờ sau, toàn thể trung đoàn gồm một phân đội ngự lâm quân và một đoàn pháo binh tiến về Menda.

Đại tướng và Victor đi hàng đầu.

Quân lính cấp dưới đều biết tin cuộc thảm sát đồng đội họ nên nét tức giận không kềm chế lộ rõ trên mặt. Vì vậy mà quãng cách từ tổng hành dinh đến tỉnh Menda được vượt qua với một tốc độ mau lẹ đáng kinh ngạc.

Toàn thể các ngôi làng trên đường hành quân đều bị lục soát. Mọi thôn xóm nghèo bị bao vây và vô số cư dân ở đó bị tàn sát. Một điều không sao giải thích được là những chiếc tàu Anh vẫn đậu ngoài khơi. Mãi về sau người ta mới biết rằng các tàu này đều có trang bị trọng pháo và chắt đầy quân lính.

Cư dân Menda bỏ rơi ý muốn nổi dậy trước sự xuất hiện của các chiến hạm Anh đang bị đoàn quân Pháp bao vây ngay trước khi người Anh kịp có thời giờ xuất quân. Sự kinh hoàng tràn ngập tâm tư đến nỗi họ đều xung phong chịu thua vô điều kiện.

Trước tình thần sốt sắng đầu hàng của họ, quân lính Pháp sợ rằng, do từ tính tàn ác của Đại tướng G. mà toàn tỉnh Menda sẽ bị thiêu rụi và dân chúng phải bị giết chết hết. Vì vậy mà họ tự trình lên Đại tướng lời van nài của cư dân Menda.

Sự cống nạp tàn ác được tiếp thu.

Đại tướng ra lệnh binh lính không được cướp bóc hay nổi lửa đốt cháy tỉnh lỵ.

Ngược lại, ông buộc, “*Tất cả mọi người trong tòa lâu đài, kể từ Hầu tước Légañès xuống đến anh hầu phòng thấp kém nhất, phải bị giao nộp vào tay đại tướng.*”

Những con người giàu có nhất tỉnh Menda bị bắt làm tù binh trong hai mươi bốn giờ để bảo đảm cho sự trả giá đó.

Để an toàn và dự phòng khỏi bị tấn công, đại tướng ra lệnh quân lính không được trú đóng trong các nhà dân.

*

Sau khi tất cả đều đã tập họp trong doanh trại, đại tướng kéo quân đi đến tòa lâu đài và chiếm lĩnh nó trong tư cách một kẻ chiến thắng.

Toàn thể gia đình Hầu tước Légañès và đám người hầu đều bị trói và canh chừng cẩn thận trong khu đại sảnh.

Qua các cửa sổ, người ta có thể nhìn thấy dễ dàng cái mái hiên dài nằm bên trên tỉnh Menda.

Ban chỉ huy được sắp đặt ở phòng trưng bày họa phẩm, tiếp giáp với đại sảnh.

Nơi đây được định giá là địa điểm thuận lợi nhất để canh chừng sự đổ bộ của quân Anh nên ngay lập tức được đại tướng dùng làm tổng hành dinh.

Xong, ông gửi đến Thống soái Ney một thông điệp xin tiếp viện, nhận lại lệnh bố trí các đội quân nơi những địa điểm nào đó trên bờ biển.

Chấp hành xong những quân lệnh vừa kể, đại tướng G. và các sĩ quan chỉ huy quay sự chú tâm vào những tù nhân.

Hai trăm quân phiến loạn Tây Ban Nha đã tự nộp mình đều bị bắn chết lập tức.

Những cái giá treo cổ được dựng ngay trên mái hiên trước đại sảnh tòa lâu đài, nơi có những phần tử trong gia đình Hầu tước hiện diện. Xong, đại tướng ra lệnh tìm trong tỉnh một tay đao phủ thủ.

Victor Marchard lợi dụng khoảng thời gian trước buổi ăn tối để đến gặp những tù nhân.

Chẳng mấy chốc sau chàng đến tìm Đại tướng.

Chàng nói với giọng cảm xúc cực độ:

“Tôi đến, để cầu xin ngài ban cho một đặc ân.”

“Cậu!” đại tướng la lên bằng giọng sắt đá.

Victor đáp:

“Vâng, lạy Chúa! Chỉ là một van cầu buồn thảm! Hầu tước Légañès thấy những cái giá treo cổ đang dựng lên nơi mái hiên, đã mong rằng ngài sẽ thay đổi cách thức xử tử khác. Ông ta xin cho chặt đầu toàn thể gia đình ông theo cách đối xử với những nhà quý tộc.

“Vậy, cứ hãy làm thế!”, đại tướng đáp

“Họ cũng xin có được một linh mục, và xin cởi trói. Họ thề rằng sẽ không toan tính bỏ trốn.”

Đại tướng nói:

“Tôi cho phép điều ấy, nhưng chính cậu phải chịu trách nhiệm trên họ.”

“Hầu tước xin dâng hiến tất cả tài sản cho ngài nếu như ngài tha chết cho một người con trai của họ.”

“Thật sao?” đại tướng la lên. “Tất cả tài sản của ông ta đều đã thuộc về Vua Joseph.”

Ông ngừng lời; một ý nghĩ khinh bỉ thoáng qua trong óc làm ông nhú mày, nói:

“Tôi sẽ làm hơn ước mong của ông ấy nữa. Tôi hiểu ông ta muốn gì trong lời cầu xin cuối cùng ấy. Tốt! Cứ để ông ta truyền lại cho hậu thế tên tuổi ông ta; nhưng bất cứ khi nào nó được nói đến thì toàn thể người Tây Ban Nha sẽ nhớ đến sự mưu phản và hình phạt dành cho họ! Tôi sẽ ban sự sống và của cải họ cho đứa con trai nào của ông bằng lòng làm đao phủ thủ trên tất cả những người còn lại. Vậy đó, không được nói lời nào nữa về họ trước mặt tôi.”

Bữa ăn tối được dọn ra. Những sĩ quan hài lòng ngồi vào bàn, sự ngon miệng được kích thích bởi con đói. Chỉ mỗi một người trong đám họ -Victor Marchand- là không có mặt tại bàn ăn.

Sau một lúc do dự thật lâu, chàng quay lại đại sảnh nơi toàn thể gia đình danh giá Légañès đang bị cầm giữ, đưa cái nhìn buồn rầu trên khắp mọi chỗ mà chỉ mới cách đây hai hôm chàng còn nhìn thấy cái đầu của hai cô gái và ba chàng thanh niên quay cuồng trong điệu luân vũ.

Chàng rùng mình nghĩ đến điều những cái đầu trẻ tuổi ấy chẳng bao lâu sẽ rời khỏi cổ dưới nhát gươm hành quyết của người đao phủ thủ.

Bị trói gô trên những cái ghế mạ vàng, người cha, người mẹ, ba người con trai, hai cô con gái, ngồi im lìm, bất động. Tám người hầu đứng gần đó, hai tay bị trói quặp sau lưng

Mười lăm con người này nhìn nhau bằng ánh nhìn buồn thảm; trong các đôi mắt không nói lên điều gì ngoài sự cam chịu và tiếc nuối sâu xa theo sự thất bại hoàn toàn của hành động táo bạo họ vừa thực hiện.

Những người lính có bốn phận canh chừng đã tỏ ra tôn trọng nỗi đau khổ sâu xa của các kẻ thù trước mặt.

Một nỗi tò mò sáng lên trên tất cả mọi khuôn mặt khi Victor bước vào.

Chàng ra lệnh cởi trói tù nhân, và chính tay chàng tháo nhanh sợi giây quấn quanh người Clara.

Nàng mỉm cười buồn rượi với chàng.

Chàng sĩ quan không thể kềm nổi sự rung động khi chạm nhẹ vào cánh tay nàng con gái quý tộc. Chàng nhìn nàng bằng cái nhìn ngưỡng mộ, mái tóc đen, cái lưng mỏng. Nàng quả đúng là một cô gái Tây Ban Nha nước da màu bánh mật, đôi mắt thuần chủng Tây Ban Nha, làn mi cong, đôi đồng tử đen hơn lông chim quạ.

“Anh có xin được lệnh không?” nàng hỏi với cái mỉm cười ảm đạm, trong đó nét dịu dàng thiếu nữ vẫn còn in dấu.

Victor không thể nén nổi một tiếng thở dài.

Chàng nhìn vào mặt các anh em của Clara rồi vào cả Clara.

Người anh lớn nhất độ 30 tuổi. Dù rằng nhỏ con và không mấy điển trai nhưng trên anh ta, cái vẻ kiêu kỳ và khinh thị vẫn thấy hiển hiện. Từ phong cách anh ta cho thấy nét gì đó rất nhẹ nhàng cảm xúc, điều đã cấu tạo nên những hiệp sĩ Tây Ban Nha của một thời vang bóng cũ.

Tên anh ta là Juanito.

Người con trai thứ nhì, Felipe, khoảng hai mươi tuổi, trông rất giống Clara.

Người nhỏ nhất, Manuel là một đứa bé chỉ mới 8 tuổi. Trên cậu có những đường nét phô bày tính kiên định vẫn nhìn thấy nơi mặt các đứa trẻ trong các họa phẩm thời Phục Hưng La Mã.

Còn cái đầu bạc trắng của vị Hầu tước già lại xem như thoát ra từ những tấm phong vẽ của Murillo.

Vừa quan sát họ, chàng sĩ quan vừa lắc đầu, tuyệt vọng với ý nghĩ rằng chẳng bất cứ ai trong bốn người đàn ông của gia đình này sẽ chấp nhận được sự mặc cả đáng sợ của đại tước.

Dù vậy, chàng vẫn liềm thân báo riêng với Clara điều đó.

Cô gái rùng mình một lát, rồi lấy lại bình tĩnh, tới trước mặt cha, quỳ xuống dưới chân ông, nói:

“Ô cha ơi, xin bắt Juanito thề rằng anh sẽ vâng theo chính xác những mệnh lệnh mà cha sẽ ban cho anh, và như thế ước nguyện của gia đình mình sẽ được đáp ứng trọn vẹn.”

Bà Hầu tước run rẩy trong hy vọng, nhưng khi nghiêng mình xuống cạnh chồng, nghe những lời bí mật khủng khiếp Clara vừa nói, bà ngã ra bất tỉnh.

Phản Juanito, trước lời em gái, đã lòng lên như con cọp bị nhốt trong chuồng.

Sau khi nhận lời cam quyết của Hầu tước, Victor cho đám lính gác lui ra.

Những tội tớ bị đưa lên giàn và tất cả đều bị treo cổ.

Lúc chỉ còn mỗi Victor trong đại sảnh với gia đình hầu tước de Légañès thì người cha nhồm dậy.

"Juanito!" ông gọi.

Juanito trả lời bằng cử chỉ cúi đầu như ngụ ý từ chối, rồi ngồi phịch xuống trên ghế, nhìn chăm chăm vào cha mẹ bằng cặp mắt khô khan, đáng sợ.

Clara bước đến bên Juanito, ghé ngồi trên gối anh, vòng hai tay ôm khuôn mặt, hôn lên mi mắt Juniato, cất giọng vui vẻ:

“Juanito ơi, anh có biết là em rất sung sướng được chết dưới tay anh! Hãy nghĩ xem, em sẽ không phải bị bàn tay ghê tởm của người đao phủ thủ chạm vào thân thể. Anh sẽ cứu em khỏi tất cả những ma quỷ đang chờ đợi em ở đó. Ô, Juanito thân yêu! Anh không được để cho em chết trong tay bất cứ kẻ nào.”

Cặp mắt mướt như nhung của Clara ném về Victor cái nhìn cháy bỏng như muốn cố ý tạo ra trong tim Juanito sự căm thù dành cho người Pháp.

“Can đảm lên anh Juanito!” Cậu em Felip nói, “nếu không thì giòng giống mình, giòng máu quý tộc của mình phải bị tuyệt.”

Bỗng dung Clara đứng phắt dậy; nhóm người đang vây quanh Juanito tản ra; và người con trai cả đang muốn chống lại lý do của em gái bỗng thấy người cha đứng trước mặt. Ông cất giọng nghiêm nghị:

“Juanito, cha ra lệnh cho con phải tuân lời.”

Chàng thanh niên vẫn trong trạng thái bất động.

Thế rồi người cha quỳ xuống trước mặt con trai.

Bất thần, Clara, Felip và Manuel đều bắt chước cha, quỳ xuống cả.

Họ gơ tay về phía Juanito, xin cứu gia đình khỏi sự tuyệt chủng. Từng người lập lại những lời của Hầu tước.

Hầu tước hỏi Juanito:

“Con ơi, có phải là trong con đang thiếu mất sự dũng cảm và tính trung thực xác thật của người Tây Ban Nha? Con còn muốn cha quỳ trước con cho đến bao giờ? Tại sao con chỉ nghĩ đến con, đến sự đau khổ của riêng mình?”

Rồi ông quay sang bà Hầu tước:

“Đây có phải là con trai bà, thừa *madame*?”

“Nó bằng lòng!”

Bà Hầu tước kêu lên trong tuyệt vọng khi nhìn thấy cái nhú mày của Juanito, điều mà chỉ riêng bà mới hiểu.

Mariquita, người con gái thứ nhì, quỳ gối, cánh tay mỏng mảnh vòng qua cổ mẹ và khóc nức nở trong ánh nhìn khinh bỉ của cậu em út Manuel.

Đúng ngay lúc này, vị giáo sĩ của tòa lâu đài bước vào đại sảnh. Toàn thể gia đình vây quanh ông, dẫn ông đến trước mặt Juanito.

Victor không thể chịu đựng hơn nữa cảnh tượng thê thảm này, ra dấu cho Clara rồi bước ra khỏi phòng, quyết định sẽ đến van nài đại tướng thêm lần nữa.

Chàng tìm thấy ông đang cụng ly với các sĩ quan trung đoàn sau bữa ăn đã tàn nhưng vẫn ngồi lại uống rượu nơi bàn, vẻ rất vui nhộn.

Một giờ đồng hồ sau, cả trăm cư dân tai mắt trong tỉnh Menda, theo lệnh truyền của đại tướng, đã tụ họp nơi mái hiên tòa lâu đài để chứng kiến cuộc hành quyết toàn thể gia đình Hầu tước Légañès.

Với mục đích ngăn chặn sự gì có thể xảy ra trong dân chúng Tây Ban Nha, một phân đội bộ binh đóng trạm ngay dưới các cái giá treo cổ các người hầu trong tòa lâu đài. Căng chân lưng lẳng của những kẻ tử đạo gần như đọng phải đầu đám cư dân trong tỉnh.

Cách ba mươi bước gần đó là một cái thớt bằng đá, trên có đặt một thanh mã tấu. Người đao phủ thủ đã hiện diện sẵn trong trường hợp Juanito từ chối sự phục tùng vào giây lát cuối.

Chẳng mấy chốc, trong sự lặng yên sâu thẳm, những bước quân hành vang lên cùng tiếng leng keng của vũ khí trên người họ. Tiếng động này hòa lẫn tiếng chuyện trò lớn giọng và điệu cười vui thú của đám sĩ quan phát ra từ bàn

ăn trong phòng khiêu vũ (mà chỉ mới đêm kia, âm nhạc và những điệu luân vũ đã được phục vụ để che giấu các dự bị của một cuộc phản loạn đẫm máu).

Mọi cặp mắt hướng về toàn thể gia đình quý tộc đang tiến bước đến cái chết trong dáng vẻ bình tĩnh rất đáng kinh ngạc. Mọi khuôn mặt đều nghiêm trang trong lặng lẽ.

Chỉ một người duy nhất, hốc hác và phờ phạc, đang tựa vào tay vị giáo sĩ, lắng nghe những lời Kinh Thánh thuyết giảng của ông.

Nhìn mọi thứ chung quanh, người đao phủ thủ trong tình biết rằng Juniato đã bằng lòng thay thế vị trí ông ta ở buổi hôm đó.

Ông bà Hầu tước, Clara, Mariquita và hai đứa con trai nhỏ bước đến nơi hành quyết, quỳ xuống, cách vài bước trước cái thớt tử thần.

Khi Juanito đã đến được địa điểm, người đao phủ nắm tay áo chàng, kéo sang một bên, có lẽ để nói với chàng vài lời chỉ dẫn.

Phần vị giáo sĩ thì bảo các nạn nhân xoay người lại để không nhìn thấy cái nơi định mệnh. Nhưng, giống như những người Tây Ban Nha chính gốc, toàn thể gia đình Hầu tước vẫn đứng thẳng, không tỏ ra chút nào sợ hãi.

Clara là người đầu tiên tiến về phía trước. Nàng nói:

"Juanito ơi, xin thương xót cho sự thiếu can đảm của em mà chém đầu em trước."

Ngay đúng lúc đó, những bước chạy rất vội vã vang lên bên ngoài các bức tường, và Victor Marchand xuất hiện nơi chỗ hành quyết.

Clara đã quỳ gối xuống trước tấm thớt, cái cổ trắng của nàng phô ra như đã sẵn sàng cho cái mã tấu.

Khuôn mặt chàng sĩ quan Pháp bỗng đăm nhợt nhạt như sắp bất tỉnh, nhưng cố gắng bằng tất cả sức lực còn sót, phóng nhanh tới cạnh Clara, thì thào vào tai nàng:

"Đại tướng cam quyết giữ lại sinh mạng cô nếu cô chịu làm vợ tôi".

Người con gái Tây Ban Nha nhìn sâu vào chàng sĩ quan Pháp với cái nhìn đầy kiêu hãnh. Xong quay sang Juanito, nàng nói:

"Ra tay đi, anh Juanito!"

Cái đầu nàng lảo đảo dưới chân Victor Marchand.

Một sự rùng mình chạy suốt thân thể bà Hầu tước de Légañès khi nghe tiếng mã tấu rớt trên cổ đứa con gái lớn; đó là dấu hiệu đau khổ duy nhất mà bà đã phô bày cho thấy.

"Em có đặt đầu đúng chỗ không, anh Juanito thân yêu?", cậu em út Manuel hỏi người anh.

"A! Mariquita, có phải là em đang khóc?" Juanito kêu lên cùng em gái đang tiến đến bên thớt chém.

"Vâng", Mariquita đáp, "Em đang nghĩ tới anh, anh Juanito đáng thương! Làm sao mà anh có thể sống được khi không còn gia đình bên cạnh?"

Và rồi là bộ dáng cao lớn của Hầu tước.

Ông nhìn vào thớt đá vương đầy máu các con ông, quay về phía đám đông đang lặng im, bất động; rồi chỉ tay về phía Juanito, nói với họ:

"Hỡi các người Tây Ban Nha! Tôi ban phúc lành cho con trai tôi."

Xong, quay hẳn nhìn thẳng vào mặt Juanito:

"Bây giờ, thưa Hầu tước,

hãy xuống guom mà không sợ hãi

hãy nhúng tay vào máu mà không tự thấy bị sỉ nhục!"

(thơ cổ Tây Ban Nha).

Khi Juanto thấy mẹ bước tới gần, bên cạnh vị giáo sĩ, chàng hét lớn:

"Bà đã sinh ra tôi!"

Tiếng hét tạo nên trong lòng tất cả mọi người hiện diện một nỗi rùng mình đến tận xương tủy.

Tiếng ồn ào của đám sĩ quan đang say sưa trong phòng khiêu vũ cũng im bật sau tiếng kêu kinh khủng đó.

Bà Hầu Tước thấu biết rằng Juanito đã mất hết can đảm; nên bà lao tới cái lan can, đập mạnh đầu trên lớp đá nhỏ.

Những tiếng bật la đầy tôn kính phát ra trong đám người chứng kiến.

Juanio quy người bất tỉnh.

*

* *

"Thưa đại tướng," một viên sĩ quan trông đã say say nói, "Ngài Thống soái Ney vừa cho tôi hay những chi tiết về cuộc hành quyết; tôi dám cá rằng không phải ông ta là người đã ra cái lệnh xử tử."

Đại tướng G. gầm lên:

"Thưa các ông, có phải các ông đã quên rằng trong một tháng nữa, năm trăm gia đình Pháp sẽ rơi vào tang tóc bởi vì bây giờ chúng ta đang còn ở trong Tây Ban Nha? Có phải các ông muốn lưu xương cốt chúng ta tại cái đất này?"

Sau lời nói đanh thép của đại tướng, không bất cứ ai trong bàn, ngay cả một sĩ quan cấp nhỏ nhất, có can đảm uống hết ly rượu.

*

* *

Cho dù với sự tôn kính mà tất cả mọi người trong Menda dành cho Hầu tước Juniato de Légañès; cho dù với tước vị “El Verdugo” (Người Dao Phủ Thủ) mà Đức Vua nước Tây Ban Nha đã ban cho như một danh dự quý tộc thì Juanito vẫn găm nhâm trong lòng nỗi đau khổ lớn.

Chàng sống cô đơn, họa hoằn mới xuất hiện ngoài công chúng.

Cái gánh nặng về tội ác mang tính cách rất anh hùng đè nặng trên chàng.

Và dường như chàng đang nôn nóng theo sự ra đời của đứa con trai thứ nhì để từ nó mà chàng được quyền nối kết lại với những vong linh đã không ngừng đeo đuổi chàng trước-nay.

[]

Trần Thị Bông Giấy.

(Bản dịch hoàn tất tại San Jose, Thứ Ba Mar. 31/2020.

7:10 PM.)

(+ Buổi cao điểm hoành hành của dịch Corona. Nhân loại không biết đi về đâu?!

+ Khóa kín cửa phòng, bình tâm ngồi đọc (như không bao giờ còn có thể đọc!) và chuyển sang Việt ngữ, chia sẻ cùng độc giả những áng văn lầy lờn thế giới của một thời hoàng kim chữ nghĩa.

+ Cũng là “cái Nợ Văn Chương” như lời nhận xét năm 2006 của cụ-bà-cựu-giáo-sư-91-tuổi-ở-Sàigòn sau khi đọc những tác phẩm của TTBG.)

[]